

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Hedeselskabets
jubileum

Nr. 6

15. maj 1966

Hundredårs
jubilæet

87. årg.

Oplag: 21.200

Afsejning af NPK gødning til Danmark

Mere gødning fra Norsk Hydro

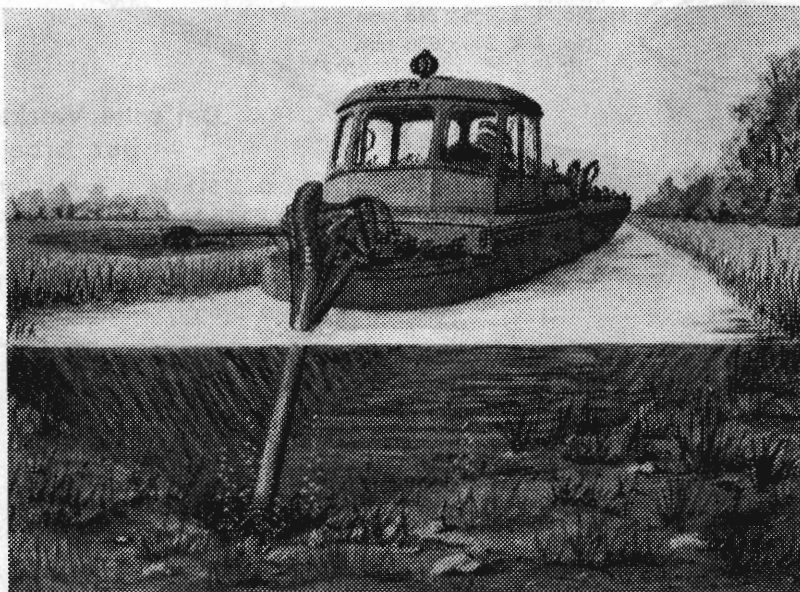
Norsk Hydro gennemfører en række betydelige udvidelser i produktionen af gødninger. En ammoniakfabrik med en kapacitet på 125.000 ton pr. år er under indkøring, og en ny fabrik på 350.000 tons ammoniak pr. år skal være færdig i efteråret 1967. Ureakapaciteten er forøget til 250.000 tons pr. år, og produktionen af NPK-gødninger vil blive forøget til 1 million tons pr. år.

Norsk Hydros kvælstofholdige gødninger er en meget vigtig produktionsfaktor for det skandinaviske jordbrug. Vor målsætning er at dække det stadigt stigende behov for effektive gødningstyper til både jordbrug og skovbrug.

NORSK **HYDRO**

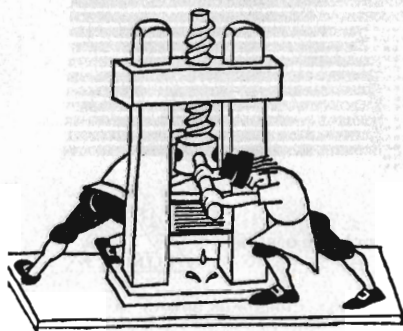
NORSK HYDROS SALGSKONTOR FOR DANMARK A/S
AXELTORV 3 . KØBENHAVN V

— WERI —
OPRENSNINGSAGGREGAT OG SLAMSUGER

NEM TRANSPORT - STOR YDELSE - SMÅ DIMENSIONER

A/s C. H. Clausen, Broager
Telf. 044 - 4 12 12

Vor tids fremragende trykteknik, parret med fortræffelige trykfarver, gør det muligt idag at opnå gode trykresultater på næsten enhver art papir, alt takket være GUTENBERG's opfindelse af bogtrykkunsten i 1436.

Fås i
BOGHANDELEN

»DET INDVUNDNE
DANMARK«

af Fridlev Skrubbeltrang:
1. bd. (498 sider, illustreret)
uindbundet **76,00 kr.**

»E. M. DALGAS«

af Har. Skodshøj:
(228 sider, illustreret)
uindbundet **28,50 kr.**

„LYNGBY“ GRAVESKOVL

No. 1 K 285×348 mm

No. 2 K 240×330 mm

Det rette Værktøj —
— gør Arbejdet let

D. S. I. Skovle er fremstillet af fine-
ste Staal og forsynet med fint s'ebne
Skafter af prima Asketræ.

Dansk Staal Industri A/S af 1933
Kongens Lyngby - Telf. 870410.

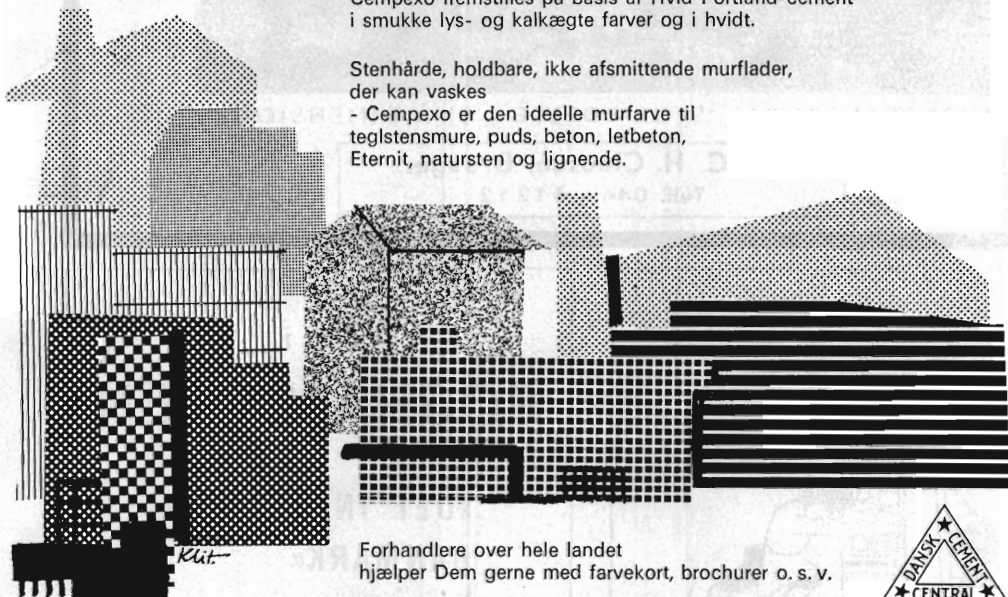

gør muren vandafvisende

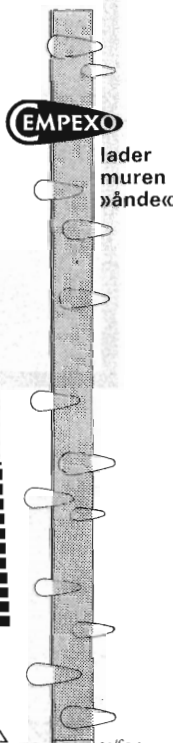
Cempexo fremstilles på basis af Hvid Portland-cement
i smukke lys- og kalkægte farver og i hvidt.

Stenhårde, holdbare, ikke afsmittende murflader,
der kan vaskes

- Cempexo er den ideelle murfarve til
teglstensmure, puds, beton, letbeton,
Eternit, natursten og lignende.

Forhandlere over hele landet
hjælper Dem gerne med farvekort, brochurer o. s. v.

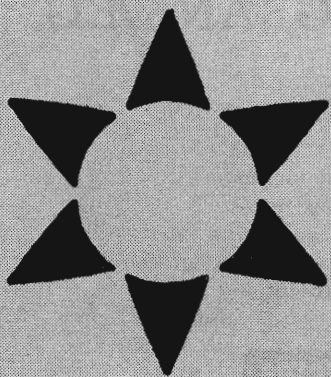
A/S DANSK CEMENT CENTRAL . (AKTIESELSKABET AALBORG PORTLAND-CEMENT-FABRIK) . CHRISTIANS BRYGGE 28 . KØBENHAVN V

nordisk brand

al assurance

Hovedkontor:
Grønningen 25,
København K

Tlf.
(01) 14 51 00

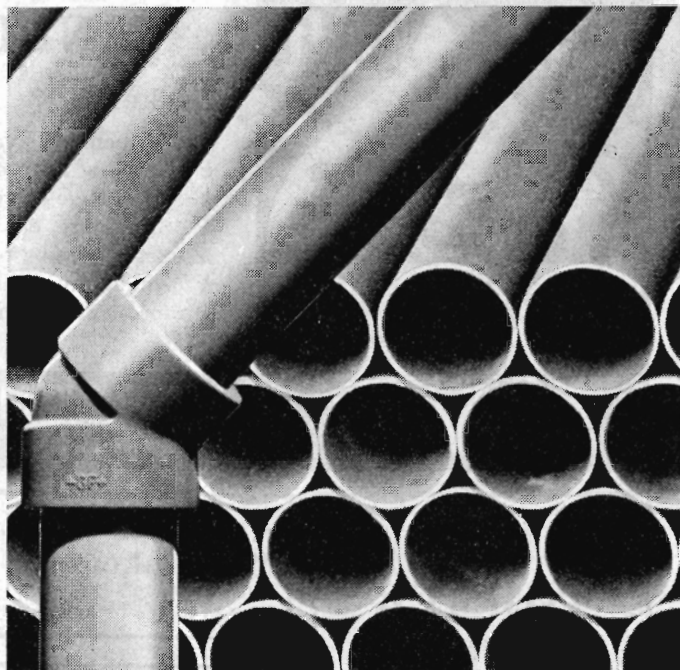

STJERNE PLASTRØR

STJERNE PLAST TRYKRØR af PVC. Godk. 398/DS = F 972 og STJERNE PLASTFITTINGS leveres som vist i katalog og efter opgave til vand- og gasledninger.

Vor PVC fabrikation omfatter også DRÆNRØR og AFLØBSRØR.

Serviceingeniører og -teknikere stilles til rådighed.

STJERNE PLASTRØR forhandles gennem grossister i rør- og sanitetsbranchen

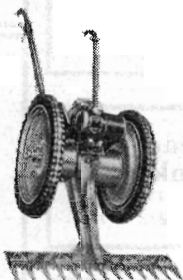
AKTIESELSKABET DANSK RØRINDUSTRI

TELEGRAM-ADRESSE: RØRINDUSTRIEN . FREDERICIA . DANMARK . TELEX 3418 . GIRO 429 74 . TELEFON (059) 2 32 66

FRIMODT KONNING

ALLEN

model »TS«,
bedste engelske
græsslåmaskine,
slår fra 1
til 100 tdr. land
pr. år.

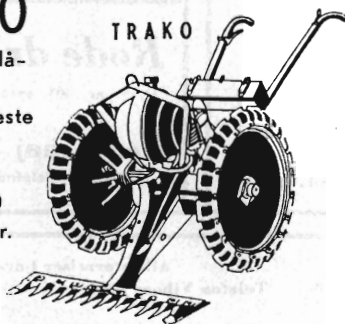

✕ ENEFORHANDLING ✕

TRAKO

nr. 1, græsslå-
maskine
for de sværeste
arbejder,
slår fra
100 til 300
td. land pr. år.

TRAKO

ENGELSK
DANSK

FRIMODT KONNING, PJDSTED

TRAKO

Specialfabrik

Tlf. Bredstrup 160
(059-40599)

TILLYKKE!

Også Det danske
Hedeselskab
har sine plantager
forsikret.

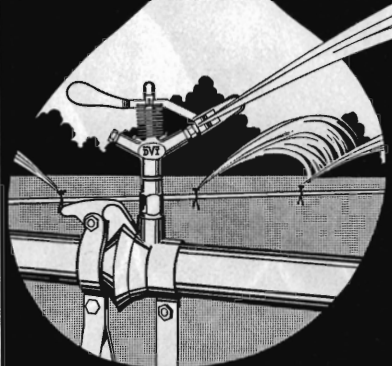
Forsikringsaktieselskabet

National

Holmens Kanal,
København K

REGN
MED

DVI

VANDINGSANLÆG

Ønsker De?

- ★ Gennemført kvalitet
- ★ Lette og stærke rør
- ★ De hurtige og robuste koblinger
- ★ Sprinklere, der vander jævnt
- ★ Sagkyndig og reel projektering
- ★ Anlæg, hvortil reservedele hurtigt kan skaffes,
- ★ fordi det er dansk arbejde —

*Henvend Dem
om brochure
og tilbud*

DANSK VANDINGS INDUSTRI

Snoghøj pr. Fredericia tlf. (059) 51111 Erritsø 211

„CIMBRIA“
**TØMMER
HANDEL**

Aktieselskab

AABENRAA

INDHENT TILBUD

A/S Skive Grundlagt
Markfrøkontor 1896
Telefon Skive (075 1) 94
FRØAVL FRØHANDEL

**Stenvad
Cementstøberi**

Telf. (063) Stenvad 6
Arnold Westmark

Alle Δ mærkede rør føres
ALTID LEVERINGSDYGTIG

**Bjerringbro
Cementvare-
fabrik**

Telf. Gentofte 938
Bjerringbro 8 11 11

Alle Δ mærkede rør
impregnerede og
ulimpregnerede

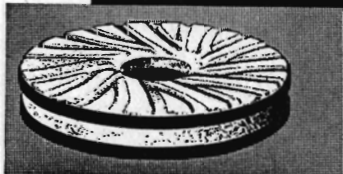
*Stort lager
Altid leveringsdygtig*

Frøavlscenret

HUNSBALLE

Telf. Holstebro (074 1) 533
Frøavl og frøhandel

**engsko
kværnsten**

STRØMMEN RANDERS TLF. (064) 2 99 99

**Herning Hede- &
Diskontobank**
10,30—12,30, 14,30—17,00
Telefon (071 1) 5 - 273 - 720

**Skive
Cementstøberi**

Knud Østergaard
Telefon (075 1) 921

NORMRØR

med garantimærket Δ
Impregnering Brøndrør

**PALUDAN
Planteskole A/S**
KLARSKOV

Skovplanter, allétræer,
hæk- og hegnsplanter
Forlang prislister

Telf. Klarskov (03 782) 9

Røde drænrør

D. S. nr. 403, syrefast kvalitet

Fredenshøj Teglværk

Aabenraa Telefon (046) 22127

Midtjyske Teglværkers Salgskontor s. m. b. a.

Alle størrelser i drænrør leveres
Telefon Viborg 1330

CLOC

Hedeselskabets Tidsskrift

Nr. 6

15. maj 1966

87. årg.

**Jubilæums-
nummer**

udgår 16 gange årligt og sendes til selskabets medlemmer. Annoncer til Hedeselskabets hovedkontor, Viborg, telf. 1340. Annoncepris 70 øre pr. mm. Medlemsbidraget er enten årlig mindst 10 kr. eller en gang for alle mindst 200 kr. Redaktør: H a r. S k o d s h ø j. Redaktionsudvalg: Afdelingschef, skovrider B. Steenstrup (formand), afdelingschef N. Venov og distriktsbest. J. Alsted. Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg.

Indhold: Hundredårs jubilæet.

Forsiden: Billedet er taget i det øjeblik Hedeselskabets protektor Hans Maje-stæt Kong Frederik den IX træder ind i Hedeselskabets hovedbygning den 29. marts ledsaget af bestyrelsens formand og Hedeselskabets direktør. Bagved skimtes medlemmer af regimentsorkesteret.

HUNDREDÅRS JUBILÆET

Det danske Hedeselskabs store mærkedag

Hedeselskabets 100-års jubilæum forløb på festlig vis.

Allerede umiddelbart efter 75 års jubilæet i 1941 foreslog den nu afdøde formand, kammerherre *Chr. D. Lüttichau*, at der hvert år skulle henlægges af selskabets egne midler til et jubilæumsfond, således at 100 års jubilæet kunne markeres bl. a. med en film og et større jubilæumsværk om hedesagen.

Planerne er nu realiserede, og festen er overstået.

På jubilæumsdagen blev der vist Hedeselskabet megen opmærksomhed og givet udtryk for anerkendelse for de forløbne 100 års indsats.

Den kritik, som i forbindelse med jubilæet ganske naturligt kom til udtryk, kan Hedeselskabet stort set tage som tegn på, at der stadig er interesse for virksomheden.

Kritik er af det gode, når den er saglig og vel underbygget, og den kan da være befordrende for udvikling og vækst, så der kan være grund til at være taknemlig for den.

De mange ledende artikler, hvori landets dagblade og faglige tidsskrifter har omtalt Hedeselskabet, vil for de mange medarbejdere være en spore til at fortsætte virksomheden efter bedste evne.

Den egentlige jubilæumsdag den 28. marts forløb i stilhed, men markeredes dog på forskellig vis.

I Viborg var der almindelig flagning og til hovedkontoret indløb der dagen igennem en mængde hilsener fra hele landet i form af telegrammer, blomster og gaver af enhver art.

Kransenedlægning

Bestyrelsens og repræsentantskabets formand, hofjægermester *A. Olufsen*, Quistrup, og hofjægermester *Chr. Mourier-Petersen*, Rugaard, samt direktør *Fr. Heick* nedlagde i de tidlige morgentimer krans i rødt og hvidt på *Georg Morvilles* grav på Viborg kirkegård, på *Gottlieb Bruuns* grav på Asmild kirkegård, på *F. Mourier-Petersens* gravsted på Hyllested kirkegård og på *Enrico Mylius Dalgas'* grav på Århus nordre kirkegård.

Senere blev en krans nedlagt på familien *Lüttichaus* gravsted på Tjele, og i Århus hædrede borgmester *Bernhardt Jensen* mindet om byens store borger ved i overværelse af Hedeselskabets ledende mænd at nedlægge en smuk krans på *E. M. Dalgas'* grav.

Udsmykning i Viborgs forretninger

I Viborg havde mere end 60 forretningsdrivende på initiativ af museumsinspektør *P. Seeberg* arrangeret vinduesudsmykninger med fotostater efter gamle hede billeder, de fleste med motiv fra hedens dagligliv i gamle dage. Det var en udsmykning, der vakte megen opmærksomhed ikke mindst hos de mange fremmede, der i anledning af jubilæet kom til byen.

Viborg og Hedeselskabet

På *Centralbiblioteket* havde overbibliotekar *Bonde* i samarbejde med byhistorisk arkiv igennem længere tid forberedt en ret usædvanlig udstilling koncentreret om at vise hedesagens tilknytning til Viborg. Det blev vist i billeder, kort, bøger og originale dokumenter og breve, naturligvis navnlig samlet om *Dalgas* og viborgenserens *Georg Morville*. Adskilligt hidtil ikke kendt var hentet frem fra byhistorisk

På Hyllested kirkegård nedlagde hofjægermester A. Olufsen en krans på F. Mourier-Petersens grav.

Repræsentanter for Hedeselskabet og Århus by overværede, at overborgmester Bernhardt Jensen nedlagde Århus bys krans på E. M. Dalgas' grav i Århus.

Fra Viborg Centralbiblioteks udstillings åbning.

Fra venstre: Bibliotekets formand P. Aarestrup, borgmester Ringgaard-Christensen, hofjægermester Olufsen, direktør Fr. Heick og hofjægermester Chr. Mourier-Petersen.

arkivs gemmer. Den smukke udstilling blev åbnet i overværelse af en række indbudte, lederen af og udvalgene for Centralbiblioteket og byhistorisk arkiv samt Hedeselskabets øverste ledelse. Der blev talt bl. a. af bibliotekets formand, *P. Aarestrup*, borgmester *Ringgaard-Christensen* og Hedeselskabets bestyrelsesformand, godsejer *A. Olufsen*.

I de følgende dage besøgte udstillingen af næsten 400 mennesker.

Sammenkomst med personalet i Viborg

Såvel den 28. som den 29. marts var det på forhånd fastsat, at kontorerne i Viborg skulle være åbne, således at enhver, der ønskede at aflægge et besøg kunne komme ind, og begge dage blev det til at et meget stort antal gratulanter indfandt sig, som så samtidig benyttede lejligheden til at hilse på medarbejderne i Viborg og gøre sig bekendt med de forhold, hvorunder der arbejdes til daglig. Det forholdsvis nye museum fik et særligt livligt rykind, bl. a. havde et stort antal repræsentanter ikke før haft lejlighed til at besøge museet. Det kan tilføjes, at også museet fik adskillige gaver i forbindelse med jubilæet.

Sidst på eftermiddagen den 28. samledes hele personalet i den gamle hovedbygning og på personalets vegne overdrog funktionærforeningens formand, konsulent *Th. Th. Hove* derefter i en formfuldendt tale personalets gave til Hedeselskabet: Et meget smukt gammelt standur. Det skulle fortælle, hvor vigtigt det var at følge med tiden.

Hedeselskabets bestyrelsesformand, godsejer *A. Olufsen* takkede.

Den store festdag

Den 29. marts startede med sol, men vejret holdt sig ikke. Byger kom og gik, og selvom de mange flag nåede at tørre og folde sig ud igen i festligt rødt og hvidt i de timer kongen opholdt sig i Viborg, så fornægtede forårsvejret sig ikke. Det blev en kølig, men alligevel en mere end festlig dag, som deltagerne sent vil glemme.

Allerede fra morgenstunden var Viborg præget af de flere hundrede tilrejsende, som allerede fra dagen før havde lagt beslag på alle hotelværelser, således at de kunne deltage også i den tidlige andagt i Domkirken, hvor stiftsprovst *Knud Gjesing* talte for et næsten fyldt kirkehus. Stiftsprovsten sagde bl. a.:

»Den virksomhed, hvis jubilæum vi fejrer i dag, sigter ensidigt på at imødekomme menneskers materielle behov. Den stræber efter at forbedre menneskers levevilkår. Det er et godt og nyttigt formål, ja, det er efter Guds sind. Men der er en fare for, at man glemmer, at mennesker er mere end krop, og at det derfor skal have andet end brød. Det er ikke, fordi jeg mener, at denne fare er særlig stor for dem, der arbejder i Hedeselskabets tjeneste. Men det er en fare, som tidsånden gør aktuel.

Derfor vil vi også benytte lejligheden til at minde hinanden om, at mennesket ikke lever af brød alene, men af hvert ord, som udgår af Guds mund. Det daglige brød kan vi ikke undvære. Jesus tog det også med i den bøn, han lærte sine disciple. Men vi kan lige så dårligt undvære Guds ord.«

Receptionen på Hotel Preisler

var tænkt indledet kl. 10, men allerede længe før var der overfyldt i lokalerne, som slet ikke slog til. Fra fjern og nær strømmede gæsterne til. Deputationer og enkelte gratulanter indfandt sig fra alle dele af landet. Landsorganisationer af vidt forskellig karakter var repræsenteret ved formænd eller bestyrelser, fælles for dem alle var tilknytning på én eller anden måde til Hedeselskabets virksomhed — for iagttageren blev der rig lejlighed til betragtninger over, hvor di-

rekte Hedeselskabet i det daglige har tilknytning til næsten alle sider af produktivt liv og virke i Danmark.

De forskellige deputationer fik efterhånden lejlighed til at overbringe deres hilsener og gaver, og godsejer *Olufsen* havde et næsten uoverkommeligt hverv med at kvittere for de mange smukke ord og sige tak for gaverne. Det hjalp noget, da Dansk Skovforenings gave, et let, transportabelt højttaleranlæg — tænkt anvendt ved ekskursioner — omgående blev taget i brug til stor fornøjelse for overbringeren, hofjægermester *Sehestedt Iuul*.

Det vil her være umuligt at gennemgå de forskellige taler, der blev holdt, men nogle enkelte bør dog fremdrages.

For familien Dalgas mødte plantageejer *Henrik Dalgas*, Ilskov, fru *Marie Reck*, Hillerød, og fru *Dagmar Dalgas*, Ribe, alle børnebørn af E. M. Dalgas. Kontorchef *Jørgen Dalgas*, Odense, bragte som ordfører Hedeselskabet en varm lykønskning og tak for, at E. M. Dalgas' gerning var ført så smukt videre både i ånd og handling. Som hyldest til Hedeselskabet bad *Jørgen Dalgas* derefter selskabet om at modtage og for fremtiden opbevare de medaljer, som E. M. Dalgas og dennes ældste søn, *Chr. Dalgas*, i sin tid havde modtaget. Blandt disse medaljer var Fortjenstmedaljen i guld som E. M. Dalgas modtog i 1874 og den tilsvarende medalje, som *Chr. Dalgas* modtog i 1916. Endvidere takkede han Hedeselskabet for den bog om E. M. Dalgas, som selskabet har udsendt i forbindelse med jubilæet, og rettede en særlig tak til forfatteren, redaktør *Harald Skodshøj* for den forståelse og omhu, hvormed bogen var udarbejdet.

Bestyrelsens formand takkede for den kostbare og for Hedeselskabet specielt værdifulde gave, som man ville værne om til alle tider.

Repræsentantskabets næstformand, godsejer *Pontoppidan*, overrakte Hedeselskabet repræsentantskabets og bestyrelsens gave, et maleri af *Hans Smidth* fra 1884 med motiv fra *Brunsnæs* ved *Flensborg fjord*.

På *Carlsbergfondens* vegne talte professor *Stig Iuul* og overrakte 100.000 kr. som bidrag til omkostningerne ved udsendelsen af *Fridlev Skrubbeltrangs* jubilæumsværk: »Det indvundne land«.

Formanden for *Danmarks Naturfredningsforening*, professor *Vald. Mikkelsen*, bragte en lykønskning, idet han spøgefuldt bemærkede, at naturfredningsforeningen næppe havde fået så stor tilslutning, hvis Hedeselskabet ikke havde foretaget så betydelige indgreb i naturforholdene.

De store gødningsfirmaer: *Dansk Andels Gødningsforretning*, *Det danske Gødningskompagni*, *Kali-Information* og *Norsk Hydro* kom med tilsammen 50.000 kr., beregnet til forsøgsvirksomhed, *Viborg*

**MASSEY-
FERGUSON**

GRAVE MASKINE

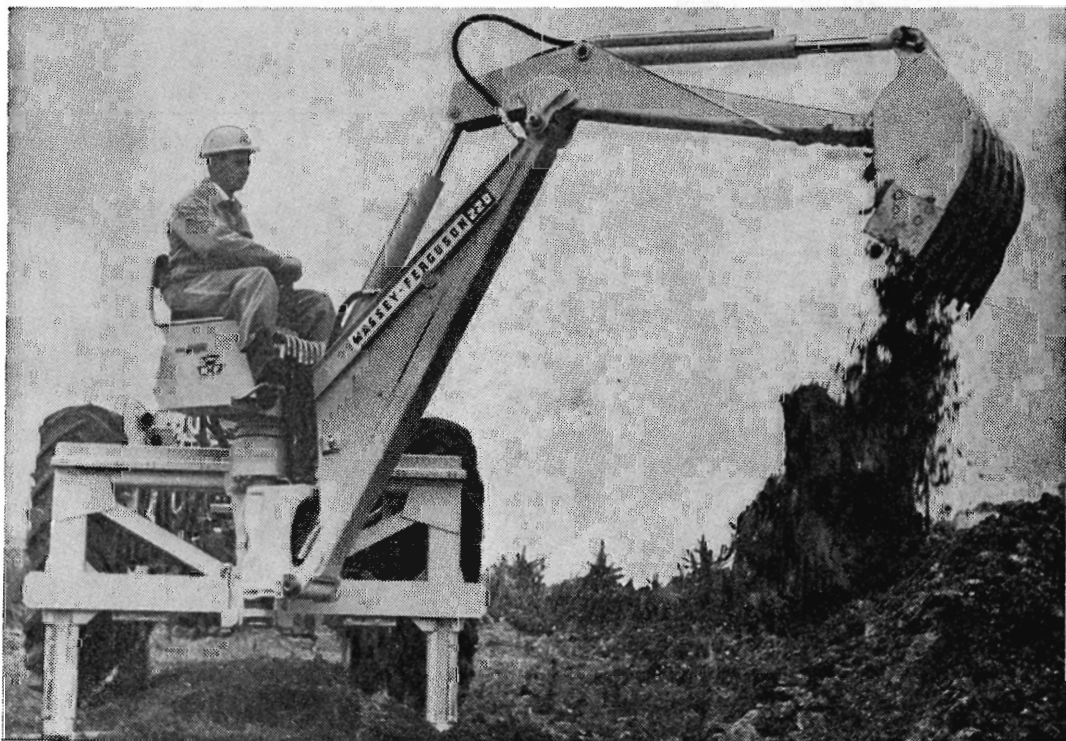
DEN GULE LINIE

MODEL 220

Til et effektivt, up-to-date
entreprenørudstyr hører
den robuste og alsidige
gravemaskine, model 220
med lyn-side-montering.

Med en brydekraft på 6350 kg løser Massey-Ferguson 220 de hårdeste graveopgaver. Den kompakte konstruktion, samt sidemonteringsmulighederne, giver maksimal bevægelsesfrihed - selv på minimal plads. Førersædet er bekvemt anbragt direkte over drejepunktet, hvilket giver frit udsyn - i enhver arbejdsretning. Tal med en af de mange aut. Massey-Ferguson forhandlere om en demonstration.

KONGELIG HOFLEVERANDØR
NORDISK TRACTOR COMPANY A/S
KØBENHAVN SV.

Kreditforeningen af jyske Landejendomsbesiddere, Viborg

Foreningen yder lån — derunder grundforbedringslån — i land-, skov- og

havebrugsejendomme

Udlån 2.377.302.500 kr.

Cirkulerende
kasseobligationer.. 2.162.442.000 kr.

Indskrevne kasse-
obligationer ca. . . 962.000.000 kr.

Reservefonds
og administrations-
fond ca. 103.000.000 kr.

Umyndiges og offentlige stiftelsers
midler kan ifølge lov anbringes i
foreningens kasseobligationer.

Obligationsbeløb på mindst 10.000
kr. indskrives og opbevares veder-
lagsfrit.

Frøet med den effektive garanti

BRUGSEN

Grovvareforeningen

Landbo- eller Husmandsforeningen

Kontorchef Jørgen Dalgas, Odense — oldebarn af E. M. Dalgas — overbringer familien Dalgas' gave — den usædvanlige medaljesamling.

Kreditforening overrakte 50.000 kr., Plantningsselskabet »Sønderjylland« skænkede 10.000 kr., Viborg Stiftamt 10.000 kr., Viborg by 10.000 kr., Viborg Byes og Omegns Sparekasse 15.000 kr., De samvirkende danske Landboforeninger 15.000 kr., Foreningen af jyske Landboforeninger 10.000 kr., Landsforeningen Dansk Betonvare Industri 16.500 kr., De danske Mergelselskaber 5.000 kr., Dansk Spånplade Kompagni 5.000 kr., Moseindustriens Arbejdsgiverforening 5.000 kr., Vestjyllands Mergelforsyning 5.000 kr., De samvirkende jyske Husmandsforeninger 5.000 kr., Margrethe og Johannes F. la Cours Fond 5.000 kr. og etatsråd Gottlieb Bruuns efterkommere 5.000 kr. Herudover var der kontante gaver fra Privatbanken for Viborg og Omegn, fra Thy Have- og Plantningsforening, A/S Fiskbæk Briketfabrik, Husum-Ulkjær Mergelselskab, Vejle Vesteregns Landboforening, A/S

Give Plantage, Lindeballe og Omegns Mergelselskab, Øgelund Mergelselskab, Galtrup-Øster Jølby kommune, A/S Skærbæk Savværk, A/S Midtbank, Hammerum Herreds Sparekasse, A/S Egeris Plantage, ornitolog P. Skovgaard, skovrider K. Fromsejer og Johs. Svendsen, Trend. Hammerum Herreds Plantningsforening overrakte en gave på 600 kr. aktier i Plantningsselskabet »Steen Blicher«.

De betydelige pengegaver vil efter givernes ønske i hovedsagen blive anvendt til forsøgsvirksomhed af forskellig art.

Iøvrigt blev gaver ved med at strømme ind: Kostbare bøger, vaser i krystal og porcelæn, smukke ure, glas og billeder, barometre, solur, vægtæppe, Margrethebægre, karafler og glas, fade i stentøj og porcelæn, cigarkasser i moseg og sølv, rødvin, en gæstebog, en stor kinesisk krukke og sidst, men ikke mindst, en uhyre mængde smukke blomster i form af buketter og sammenplantninger.

Endelig kom der telegrafiske hilsener fra ind- og udland i meget stort tal.

Fra en række af skovbrugets organisationer i Sverige overrakte generaldirektør *Per Sköld* en fornem Orrefors krystalvase, Det kgl. hollandske Hedeselskab afleverede et moderne hollandsk hedemaleri. Finska Forstföreningen en meget smuk vase af finsk krystal, Det norske Myrselskap og Det norske Skogselskap hver et emaillet bronze-fad, Skogsällskapet i Göteborg et indbundet eksemplar af selskabets 50 års jubilæumsskrift og skovdirektør *H. Bjarnason*, Island, en kaligraferet adresse fra Det islandske Skovselskab.

Kong Frederik kom med særtog

Receptionen måtte desværre afbrydes lidt for tidligt og lidt for hastigt, for at Hedeselskabets ledelse i rette tid kunne nå til banegården og modtage *Hans Majestæt Kongen*, der ankom med særtog.

Til stede ved modtagelsen var bestyrelsens formand, godsejer *A. Olufsen*, repræsentantskabets formand, godsejer *Chr. Mourier-Petersen*, og direktør *Fr. Heick* samt stiftamtmand *Egede Larsen*, borgmester *Ringgaard-Christensen*, garnisonskommandanten, oberst *Lyng*, politimester *Moltke* og stationsforstander *H. C. V. K. Olesen*. Uden for banegården havde mange tilskuere taget opstilling, og kongen vinkede fornøjet bl. a. til de grønlandske elever fra Hald, der var mødt i nationaldragt for at få kongen at se.

Igennem den flagsmykkede by gik turen direkte til Borger- og Haandværkerforeningen, hvor kongen, efter en kort kur for bl. a. Hedeselskabets bestyrelse, afdelingscheferne og de indbudte udlændinge, deltog i en vellykket frokost med næsten 250 deltagere.

Under frokosten henvendte bestyrelsens formand sig til kongen — Hedeselskabets protektor — med følgende ord:

Finske Forrådet V. I. Palosuo overrækker en smuk krystalvase.

Talen til Hedeselskabets protektor

Deres majestæt, mine damer og herrer!

Det er med overordentlig stor glæde, at vi byder Deres majestæt velkommen her til Viborg i anledning af Det danske Hedeselskabs 100 års jubilæum.

Med landets konge i vor midte føler vi, at det understreges, at vort gamle selskab fortsat har en national opgave.

Det danske Hedeselskab blev født ud af den nødsituation, som vort land var blevet bragt i efter tabet af Sønderjylland i 1864, hvorved Danmark ved fredsslutningen mistede en trediedel af sit landområde.

Dette var næsten uforståeligt for den danske befolkning, og det skabte en sorg og modløshed, som man vist i dag vanskeligt kan forestille sig.

Det var forståeligt at mange tvivlede på vort lands mulighed for fortsat at bestå som et frit land.

Men situationen skabte en folkestemning, der blev omsat i handling på en lang række områder, og vi fik en opgangslinie uden side-stykke i vort lands historie.

Et led heri blev stiftelsen af Det danske Hedeselskab. Vidtskuende mænd — med Enrico Dalgas i spidsen — så, at der lå en stor reserve gemt i de udstrakte jyske heder. Vi hyldede nogle af disse

mænd i går ved at nedlægge krans på deres grave, og vi hylder dem her ved højdepunktet på vor 100 års dag i dag.

Det danske Hedeselskab blev en folkesag.

Mænd fra heden mødtes med mænd fra de gamle agerjorder, og i fællesskab mødtes man med forstående og formående mænd fra by-erhvervene.

Hos regering og rigsdag forstod man, at der her var skabt grundlag og muligheder for at tilføre landet nye værdier ved opdyrkning af øde land til frugtbart agerland, og ved tilplantning af egnede hedearealer til yderige og skærmende skove, og der blev efterhånden formidlet en betydelig offentlig støtte til disse områders frugtbargørelse gennem Hedeselskabet.

Dette samarbejde mellem opdyrkningens mænd og formående kredse fra andre samfundslag har været aldeles afgørende for opgavernes løsning, og det gælder i første række skovrejsningen på heden.

Vi er overvældet over den bevågenhed, som Det danske Hedeselskab har mødt fra den danske befolknings side her ved 100 års jubilæet, og vi er meget taknemmelige derfor.

Det er ikke muligt her at nævne navne på institutioner og enkeltpersoner, der har ydet kærkomne bidrag til opgavernes løsning. Dog vil jeg i dag gerne nævne Carlsbergfonden, der med en særdeles rundelig støtte har muliggjort udarbejdelsen og udgivelsen af dr. Skrubbeltrangs skelsættende værk »Det indvundne Danmark«, hvilket vi er meget taknemmelige for, og på linie hermed vil jeg udtale en hjertelig tak til Tuborgfonden og Dansk Kulturfilm, fordi man muliggjorde optagelsen af filmen »Landet, de vandt«, som vi skal se i eftermiddag.

Fra mange andre sider er der tilflydt Hedeselskabet værdifulde gaver, og herunder midler til udbygning af vore forsøgs- og forskningsopgaver.

Vi vil gerne takke hver enkelt.

Når Det danske Hedeselskab så tidligt fik så stærk en position i den danske befolkning, så skyldtes det i høj grad, at Danmarks daværende konge — Hans majestæt kong Christian den 9. — påtog sig opgaven som protektor for selskabet.

Den anerkendelse, der lå heri, blev på det pågældende tidspunkt af uvurderlig betydning for Hedeselskabet.

Dette protektorat blev senere overtaget af Hans Majestæt kong Frederik den 8., og efter Frederik den 8.s død af Hans Majestæt kong Christian den 10. Det var derfor med overmåde glæde, at vi modtog meddelelsen om, at Deres Majestæt ville fortsætte traditionen.

Mange opgaver er løst i de 100 år, der er gået, men mange ligger forude.

Kan man gøre drøning billigere og samtidig bedre?

Polyethylenrør finder stigende anvendelse i dræningsarbejdet i udlandet under betingelser, som også er til stede i Danmark.

Polyethylenrør kan fremstilles af rent danske råvarer og byder på mange fordele i praksis, blandt andet gennem arbejdsbesparelsen ved nedlægning. Derfor kan positive forsøgsrapporter forventes.

DAN BRIT KEM A/S

KLØVERMARKSVEJ 70, KØBENHAVN S. TLF. ASTA 5814

**i robust og
rationel
konstruktion**

SCHRØDER & LUND A/S,
GLADSAXE MØLLEVEJ 21, (01) 69 22 33

**Lastbilsaks
nr. 448**

på lastapparater
til bil eller
traktor, udløses
med reb
eller lignende

**R-Lænke
nr. 459**

koblingsled for
arbejdsbelast-
ning op til 12 tons

Lænkelås nr. 461

for hurtig-
lukning
af kæde

**Massevedsaks
nr. 447**

let og smidig
model

Løftekrog nr. 441

med ovalt
håndtag og hel-
smedet hærde-
t spids

**Løftekrog
nr. 440 L**

helsmedet stål-
krog med
spærre-
anordning

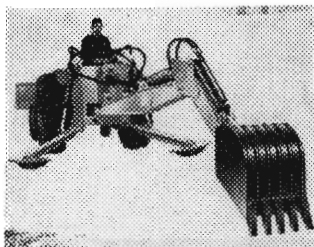

**Lasthakke
nr. 331**

med langt
træskaft, længde
160 cm

RENDEGRAVERE

Giver det bedste billede
af mekaniseringsmulighederne!

Import:
NORDISK MASKIN IMPORT A/S

Brydehusvej 13 . Ballerup
Tlf. (01) 97 24 61

ANDELS-PENSIONSFORENINGEN

(gensidigt pensionsforsikringsselskab)

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 47
KØBENHAVN V

Kollektive pensionsforsikringer, livren-
ter og alle former for forsikringsmæs-
sige pensionsordninger.

Vedr. Agronomernes pensionsordning
sker henvendelse til Dansk Agronom-
forening, tlf. (01) 46 01 22 eller Andels-
Pensionsforeningen, tlf. (01) 14 27 28.

Prof. Vald. Mikkelsen bragte en hilsen fra Danmarks Naturfredningsforening.

Det danske Hedeselskab har behov for forstående støtte, og vi føler, at vor konges tilstedeværelse her i dag virkelig er et håndslag, der gælder både fortid, nutid og fremtid.

Vi vil derfor takke for Deres Majestæts tilstedeværelse ved Det danske Hedeselskabs jubilæumsfest i dag, og jeg vil bede Dem, mine damer og herrer, om at vi motiverer vor tak med et nifoldigt »Leve« for vor konge.

»Hans Majestæt kong Frederik den 9. leve.«

Formandens tale blev optaget både til radio og TV og samme aften udsendt suppleret med bl. a. en del af de senere begivenheder i Viborg teater.

Besøg på hovedkontoret

Efter frokosten kørte kongen til Hedeselskabets hovedkontor, hvor han interesseret studerede de mange gaver og benyttede lejlig-

heden til at indvi Hedeselskabets ny gæstebog med en skriftlig lykønskning.

Bestyrelsens formand overrakte også her kongen et smukt indbundet eksemplar af Fridlev Skrubbeltrangs digre værk, »Det indvundne Danmark«.

I Viborg teater

havde i mellemtiden de øvrige gæster samlet sig, dels fra frokosten i Borger- og Haandværkerforeningen og dels fra frokosten på »Preisler« for de tilrejsende damer, således at teatret var fyldt og ca. 450 gæster på plads, da kongen præcis kl. 14 ankom. Midt på gulvet var en stolerække ryddet og nogle midterpladser yderligere byttet ud med magelige lænestole, så kongen og følget her kom til at sidde under de bedst tænkelige forhold.

Det var repræsentantskabets formand, hofjægermester *Chr. Mourier-Petersen*, der førte kongen på plads i teatret, medens hele forsamlingen rejste sig. Stående foran tæppet med den rigt blomstersmykkede rampe foran sig tog *Chr. Mourier-Petersen* ordet og udtalte følgende velkomst:

Deres Majestæt!

På Det danske Hedeselskabs vegne har jeg den ære at byde Hedeselskabets høje protektor velkommen.

Som formand for Hedeselskabets repræsentantskab beder jeg Danmarks konge modtage selskabets tak, fordi Deres Majestæt er kommet til stede i dag.

*Hofjægermester,
godsejer Chr. Mourier-Petersen.*

Hans Majestæt studerer menukortet til frokosten sammen med godsejer Olufsen.

Vi ved, at Deres Majestæt følger Hedeselskabets virksomhed med stor interesse, hvad vi er meget taknemmelige for, og det er derfor en særlig glæde, at Deres Majestæt har ønsket at deltage i Hedeselskabets 100 års jubilæum i Viborg teater.

Jeg vil bede forsamlingen hylde kong Frederik den IX.

Kong Frederik den IX længe leve!

Det nifoldige hurra efterfulgtes af kongesangen, hvorefter formanden fortsatte:

Jeg byder velkommen til landbrugsminister Thomsen, regeringens embedsmænd og de forskellige faglige organisationer på de mange områder, som er repræsenteret her i dag.

Et særligt velkommen til rektor for Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, der i dag ved professor H. C. Aslyng repræsenterer den videnskabelige forskning, som Hedeselskabet skylder så meget.

Vi byder vore udenlandske gæster fra Finland, Holland, Island, Norge, Sverige og Tyskland velkommen og takker for den hæder, De

viser vort gamle selskab ved at møde her i dag. Det er et udtryk for den nære forbindelse, der eksisterer tværs over grænserne.

Jeg byder også velkommen til vore medarbejdere i det daglige, til bestyrelse og repræsentantskab og til de mange, der på anden måde har tilknytning til Hedeselskabet.

Til sidst hilser jeg velkommen til repræsentanterne for hedeopdyrkerne, der i dag er til stede, deriblandt de, der har medvirket i filmen.

Velkommen til alle.

Så dæmpedes lysene og frem af mørket lød *prologen*, således som den vil blive optaget senere i »H. T.« Th. Th. Hoves smukke og stærke strofer lød ud over forsamlingen. Knappe og stærke kom versene, rytme-faste bogstavrim vekslede med ganske jævne ord og på baggrund af Carl Niensens musik fra Helios-ouverturen, måtte de virke meget stærkt. Slutningsordene: »Landet er vort« udløste et stærkt bifald.

Stilfærdigt gled fortæppet til side, og Hedeselskabets længe ventede jubilæumsfilm »*Landet, de vandt*« blev præsenteret for første gang.

Filmene, der, som det er nævnt tidligere, skylder *Hagen Hasselbalch* både manuskript og iscenesættelse, er fremstillet i samarbejde med Statens Filmcentral. Dansk Kulturfilm og Tuborgfonden har hver givet 50.000 kr. i tilskud til fremstillingen af filmene, medens Hedeselskabet selv har bekostet de øvrige udgifter.

Det kan vist fastslås, at filmene ikke blev nogen skuffelse. De 34 minutter, den varede, holdt den interessen fangen fra først til sidst, og det meget kraftige bifald, der brød frem, da lysene igen tændtes, fortalte en hel del om, at den havde talt stærkt til sindene.

Det afvekslende billedmateriale, hentet fra fortid og nutid, de mange smukke naturoptagelser, bl. a. nogle meget overraskende fra de nye naturskønheder, der er ved at skabes i enkelte af de gamle brunkulslejer, skovbillederne, beretningen om læplantningen, de gode hedebondeansigter og dialektalen, der brød ind, dannede virkningsfuld overgang til beretning om, hvad der er følgerne af, at »landet blev vundet«.

I filmene blev der god plads til at lade anderledes tænkende få ordet for kritik af, hvad det har kostet af tab at vinde landet. Ordene faldt frit og nogle gange hårdt — det blev tilskuernes og tilhørernes egen opgave at dømme, efterhånden som filmene skred frem og billedmæssigt søgte at give et svar bygget på kendsgerninger fra dagliglivet. Teknisk nåede filmene et højdepunkt i de stærkt industrielt prægede billeder af »uldens by« — Herning, omtrent de sidste billeder i

Efter frokosten fik kongen ved en kortvarig sammenkomst på Hedeselskabets hovedkontor overrakt Fridlev Skrubbeltangs jubilæumsværk.

filmen. Den gennemgående stemme i filmen var indtalt af redaktør *Har. Skodshøj*.

Da filmen var slut og bifaldet havde lagt sig rejste kongen sig og forlod teatret. På vejen ud takkede han Hagen Hasselbalch for filmen og hilste derefter med nogle hjertelige ord på nogle af hovedpersonerne i filmen. Det blev til et kongeligt håndtryk til rentier *Kr. Raunkjær og hustru* fra Lyhne, *Troels Mikkelsen* fra Saudal, hvis musik var gennemgående tema i filmen, rentier *Laurits Stigsen og hustru* fra Skærbæk i Sønderjylland, og gdr. *Frède Hansen og hustru* fra »Stenlund« ved Fasterholt.

Medens kongen blev ledsaget til sæertoget for igen at rejse til København gik programmet videre i teatret.

Prinsens Livregiments musikkorps under *Jens Brøndums* storartede ledelse har sjældent spillet for et så lydhørt og beundrende publikum. De forskellige numre »Dronning Ingrid's march« efterfulgt af »Finlandia«s mægtige tonevæld og afslutningens melodiose potpourri over »Lumby-valse« udløste et usædvanligt hjerteligt bifald.

Så fulgte de tre officielle taler.

Landbrugsminister Chr. Thomsen

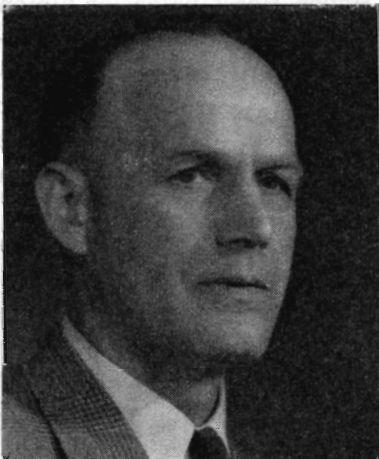
formede sin hyldesttale i følgende ord:

Det danske Hedeselskab, der nu er 100 år gammelt, er ved at blive en ærværdig institution. Det er endda 30 år ældre end landbrugsministeriet, der heller ikke er nogen årsunge. Da landbrugsministeriet blev oprettet kort før århundredskiftet, var det naturligt, at Hedeselskabet, ligesom skovvæsenet, kom til at høre under landbrugsministeriet og jeg tror, at dette i de mange år, der siden er gået, har været til gensidig tilfredshed.

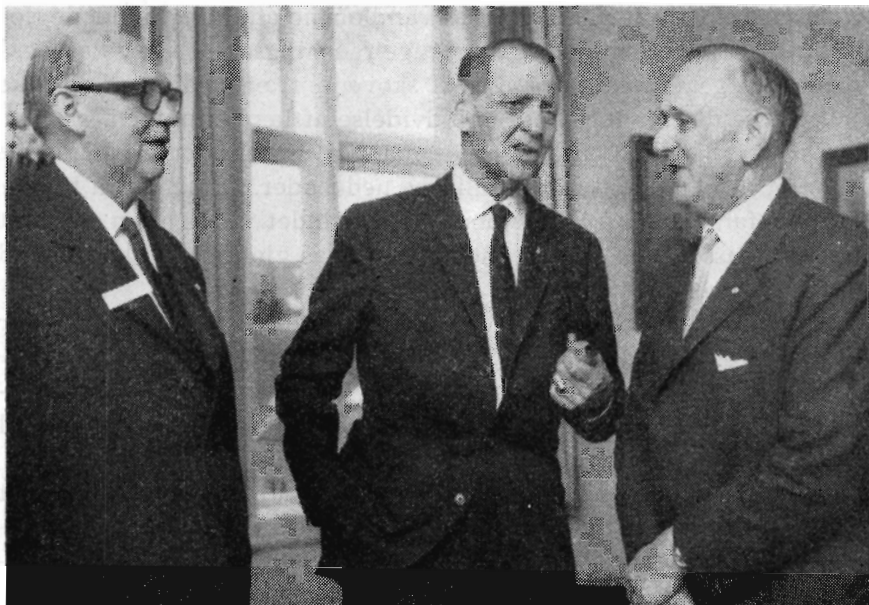
Hedeselskabet har haft den lykke, at dets indsats altid har været almindelig anerkendt. Det står i bevidstheden lige siden Dalgas' tid som en samfundsgavnlig institution, hvis virke må vurderes meget højt. Når der i de seneste år har rejst sig kritiske røster fra naturfredningsforeninger og enkelte erhverv, skyldes dette jo samfundets hastige strukturændring med den større trang til rekreative områder og lignende.

Det er imidlertid en kendt sag, at man som regel ikke skal være ked af kritik, og det er min tro, at Hedeselskabet nok skal vide at indrette sig efter de nye forhold.

Hedeselskabet er ikke nogen politisk organisation, og den gamle venstrefører I. C. Christensen medvirkede i sin tid til, at repræsentantskabet fik alsidig sammensætning, således at man altid med sikkerhed kunne vente saglige linier fulgt, når Hedeselskabet blev afæsket erklæringer eller blev spurgt til råds og meget ofte, netop på grund af faglig styrke, indvalgte i kommissioner og udvalg.

Landbrugsminister Chr. Thomsen.

Under opholdet på hovedkontoret blev der tid til at studere gaverne, og kongen fik ild på sin korte pipe.

Hedeselskabets største fortjeneste er jo, at det gennemførte tanken om opdyrkning af de store nytteløse hedestrækninger her i Jylland, men også i dette århundrede har Hedeselskabet stadig forstået at virke til gavn for vort samfund. Jeg tænker bl. a. på kriseårene i 1930'erne og på årene under besættelsen, hvor det ville have været vanskeligt at gennemføre de nødvendige foranstaltninger vedrørende brændselsforsyningen og beskæftigelsen uden Hedeselskabets gode medvirken.

For forøgelsen af landbrugsproduktionen har Hedeselskabets virksomhed været af den største betydning. Jeg behøver vist ikke her at nævne, at godt $\frac{2}{3}$ af al dræning og landvinding i Danmark siden 1932 er planlagt af Hedeselskabet. Det drejer sig om $\frac{1}{2}$ mill. ha, hvis produktivitet er sat stærkt op.

Der kan omkring dette gøres beregninger over, hvordan vi var kommet igennem krigsårene, hvis 30'ernes grundforbedringer ikke var gennemført. 250.000 ha, der årligt f. eks. gav 400 kg korn mere pr. ha, — de 100.000 tons korn lavt sat — kunne vi ikke have undværet.

Der er meget af den art, som bør huskes, og som vi har Hedeselskabet at takke for, og det gør vi i dag.

Gang efter gang, snart i mange slægtled, er der stillet Hedeselskabet nye og krævende opgaver. Og det vil der vel stadig blive. Jeg tænker bl. a. på de stadigt stigende krav om rensning af vore vand-

løb, kravet om, at der ikke tilføres vandløbene affald og lignende, før det har været gennem hensigtsmæssige rensningsanlæg. Jeg kan også nævne forsøgene med gødskning af skovene, træforædlingen og ikke mindst arbejdet for fornyelse og udvidelse af læplantningen.

Ud over Jylland ligger spredt mange tusinde større og mindre jordbrug, der er skabt på de tidligere hedeblader. Den million hektar hede, der fandtes for 100 år siden, er forsvundet. Gode hjem er skabt i stedet. I disse hjem er den ånd, som Dalgas gjorde sig til talsmand for, stadig levende.

Den lette jord betaler kun for dagligt slid. Disse mennesker har vist os andre, at det *kan* nytte.

Det er hedebonden, vi skal sige tak til for hans stilfærdige arbejde gennem årene. For det, han gav i arv til søn og datter. Viljen til at ville sejre over jorden.

Men når vi takker hedebonden, så kan vi adressere takken til det 100-årige Hedeselskab, der fra Dalgas, Morvilles og Mourier-Petersens tid koordinerede arbejdet og stimulerede til fortsat virke — gjorde begrebet hedeopdyrkning og landvinding til et nationalt begreb, som alle kunne være med til.

Jeg beder Dem med mig hylde hedeopdyrkeren og hans gerning ved at sige Hedeselskabet tak for 100 års uselvisk og godt arbejde for vort land.

Hedeselskabet leve!

En hilsen fra Landbohøjskolen

Det blev derefter tiden for Landbohøjskolens rektor, professor H. C. Aslyng at tale:

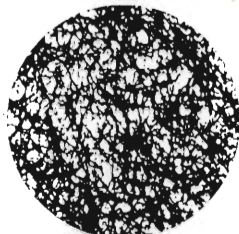
Ved det danske Hedeselskabs 100-års jubilæum er det mig en glæde og ære at overbringe Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles hjertelige hilsen og hyldest. Hedeselskabet og Højskolen har mange fælles interesser og berøringsflader, som har resulteret i et i alle måder godt samarbejde.

De fælles opgaver samler sig især om foranstaltninger til fremme af planteproduktionen i landbruget og skovbruget. Den produktionsmæssige udnyttelse af jorden danner direkte eller indirekte grundlaget for omkring halvdelen af befolkningens beskæftigelse og tilværelse.

Hedeselskabet og højskolen har nær samme høje alder og anciennitet, og begge vil gerne belønnes derefter. Aldersforskellen er ikke større end mellem brødre.

I ungdommen har begge en overgang mod slutningen af forrige århundrede haft militært uddannede personer som ledere.

Livsvarig
index
regulering

Pensionsforsikringer

kan indtil 57-års alderen tilknyttes indeksaf-tale, således at en del af pensionen pristalsre-guleres livsvarigt gennem indekstillæg fra Sta-ten. Til en pension fra det 67. år kan der knyttes indtil 6 indekstrakter, hver lydende på kr. 681,- årlig pension, når aftalen oprettes i 1966. Skulle en til pensionsforsikringen knyt-tet invalidepension træde i kraft, og præmie-betalingen derved ophører, bevares alligevel retten til fra 67-års alderen at oppebære in-dekstillæg.

HAMMERENSGADE 6
KØBENHAVN K
TELEFON CENT. 7809

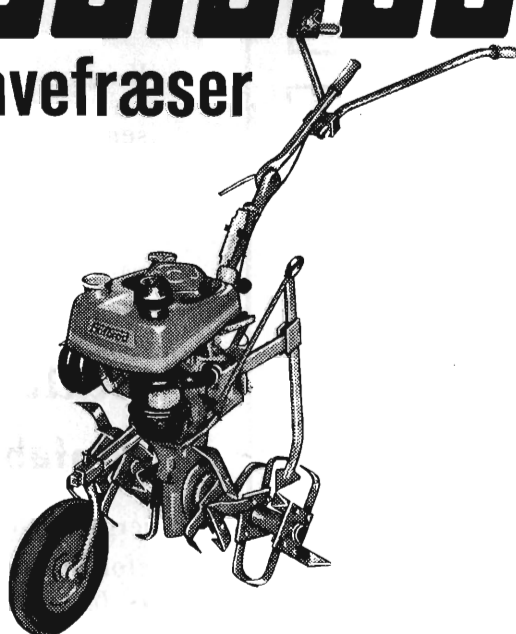
Pensions forsikringsanstalten as

Oprettet 1917
af danske
erhvervs-
organisationer

Gutbrod

havefræser

Gutbrod T20 fræser fra 18 og helt op til 118 cm bredde og i 30 cm dybde. To hastigheder frem og baggear gør fræseren særdeles let at arbejde med. 4 HK universalmotor med auto-matisk kobling, støv- og olie-tæt gearkasse, garanteret brud-sikre knive.

Meget stort tilbehørsprogram til fræsning, hakning, hykning, rad-rensning, transport, græsslåning og græsklipning.

1 ÅRS FABRIKSGARANTI

... forlang demonstration og specialbrochure. - Nærmeste forhandler anvises:

Carl F. Motor

Gasværksvej 9, København V
Telefon (0144) *Hilda 1392

Den almindelige Brandforsikring
for Landbygninger, opretter ved forøget Anordning
af 1792

Brandforsikrer Bygninger
- færdige og under Opførelse -
med fast Inventar

HOVEDKONTOR:
STORMGADE 10 - KØBENHAVN K.
C.: 1100

FYENS LANDMANDSBANK ODENSE

Vestergade 33 - Telefon 11 46 11

Åben 9.30—12.30 og 14—16, lørdag 9.30—12.30
Fredag til kl. 17. Udfører alle bankforretninger

Kjellerup Betonvarefabrik ved J. T. Birk

Telefon Kjellerup 45 Efter kl. 17: Telefon Rødkjærsbro 14

Fører kun mærkede varer

Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres. Forlang tilbud

Ellidshøj Kridt- og Kalkværk

ved C. M. Christiansen . Århus.

Telefon: Ellidshøj 4 og Århus 2 73 12

Fabrikation af
jordbrugskalk og
foderkridtmel

Petersværk Betonvare-Industri

Nørresundby Telf. 2 10 55 (kaldenr. 081)

Alt i betonvarer efter D. S. 400

Renseanlægget „Ringtanken“ (Dansk patent nr. 59820)

Sine forsikringer tegner man i

NORDISK ULYKKE

Grønningen 17, København K.

Telefon Min. 8111.

Egedal

Planteskole- maskiner

Fabrikation

af

maskiner,

redskaber

og

værktøj

for forst-

planteskoler.

Katalog til-

sendes på

forlangede

Egedal

Maskinfabrik

Egebjerg pr. Horsens

Telefon Hansted

(066-3 69 11) 20

I Viborg teater syntes kongen at befinde sig godt i hofjægermester Chr. Mourier-Petersens selskab.

Højskolen har grund til at takke for de ydelser, den i årenes løb har taget eller modtaget fra Hedeselskabet.

1924 blev botaniker, dr. phil. A. Mentz efter 25 års virke ved Hedeselskabet udnævnt til professor i botanik ved Højskolen.

1956 blev hydrolog, dr. phil. J. M. Lyshede efter 15 års virke ved Hedeselskabet udnævnt til professor i fysik ved Højskolen.

1918—42 var Hedeselskabets distriktsbestyrer Aage Feilberg, og derefter 1942—49 distriktsbestyrer J. M. Jakobsen lektor i kulturteknik ved Højskolen.

Flere af Hedeselskabets medarbejdere har virket og virker som censorer ved Højskolens eksaminer.

Til gengæld for, hvad Højskolen har modtaget, har den gennem årene afsat eller leveret mange kandidater til Hedeselskabet. Det er især forstkandidater og agronomer, men også landinspektører og havebrugskandidater. Vi håber, kandidaterne har svaret til forventningerne og har gjort god fyldest i Hedeselskabets arbejde. Vi har dog undret os over, at kun få er returneret til Højskolen for videreuddannelse.

Hedeselskabets omfattende virksomhed vedrørende afvanding, opdyrkning, mergling, kalkning, læplantning og skovplantning har sammen med den indsats, der fra mange andre sider er ydet, haft afgørende betydning for landets planteproduktion.

Landbrugsarealet kulminerede med nær 3,3 mill. ha 1938, og er siden trods fortsat opdyrkning reduceret til godt 3,0 mill. ha. Det er siden 1938 en gennemsnitlig netto-tilbagegang på henimod 10.000 ha årlig, som er afstået til bebyggelse, haver og trafik anlæg. Betegnende er det, at der ved opdyrkning gennem 100 år gennemsnitlig på alle hverdage er opdyrket 20 ha eller ialt 600.000 ha landbrugsjord. Hede-befolkningen må i den forbindelse mindes med megen respekt og Kongenshus Mindepark med megen glæde.

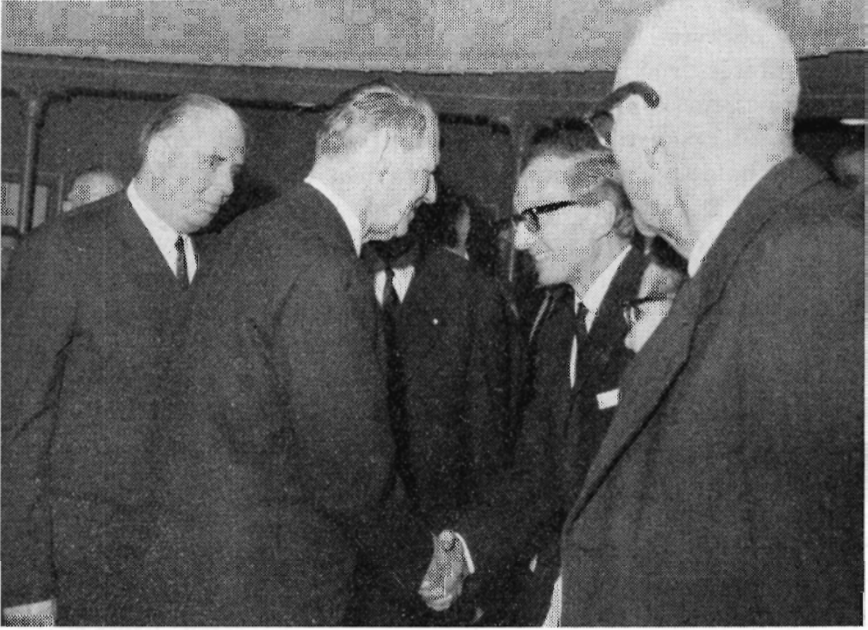
Skovbrugsarealet er fordoblet fra 200.000 til 400.000 ha.

Den Jord, der er inddraget i produktionen, er af ringere bonitet end den, der er afstået til andet formål. Alligevel er landbrugets planteproduktion pr. arealenhed nu 5 gange så stort som for 100 år siden. Skovbrugets hugst pr. arealenhed er 1,5 gange så stor, men her må det erindres, at mange plantager er så unge, at der endnu ikke er megen hugst.

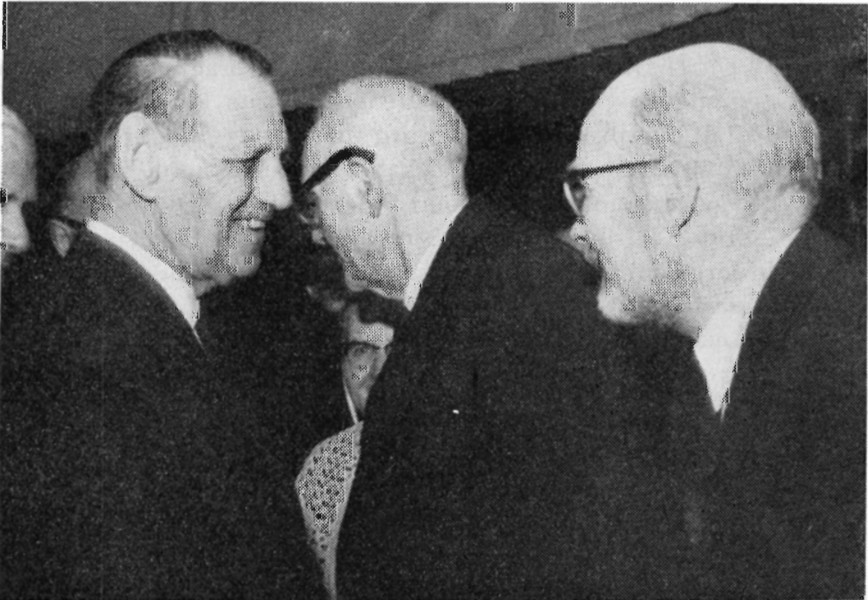
Hedeselskabets hydrometriske undersøgelser eller vandafstrømningsmålinger kan samtidig fejre 50 års jubilæum og bør her nævnes som et arbejde af stor og stigende betydning i forbindelse med samfundets vandbalanceproblemer. Nedbør har været registreret i nær 100 år, afstrømning i 50, grundvand i 40, fordampning i 10 år og af hver sin institution. Disse målinger er sammenhørende for karakterisering af naturens og landets vandbalance. Det er derfor glædeligt, at der arbejdes mod en koordinering af undersøgelserne. En anden glædelig nutids udvikling med megen relation til Hedeselskabet er

Professor, dr. H. C. Aslyng.

Kongen lykønsker Hagen Hasselbalch med filmen.

Kongen har nogle venlige ord og et håndtryk til nogle af de medvirkende i filmen. Her har han lige hilst på Kr. Raunkjær og hustru fra Lyhne, og taler nu med Troels Mikkelsen, Saudal. Der var ikke nogen der fik at vide, om det var musikken, som Troels Mikkelsen var mester for, der blev talt om.

den voksende forståelse mellem alle parter med interesser i benyttelse og beskyttelse af Danmarks jord og natur. Jeg føler mig sikker på, at interesserne for effektiv jordbrug, for fiskeri og jagt, for forskning, for naturskønhed og rekreative formål med passende forståelse fra alle sider kan tilgodeses i rimeligt omfang til gavn og glæde for alle, der holder af Danmark. Der er i den forbindelse fortsat mange opgaver til Det danske Hedeselskab.

For mig er det en særlig stor personlig glæde at overbringe Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles hilsen til Det danske Hedeselskab og alle dets medarbejdere for den betydningsfulde indsats, der er ydet og stadig ydes inden for selskabets virkefelter.

Det er ikke alene, fordi jeg er lærer i et fagområde med særlig tilknytning til Hedeselskabet, men især fordi mit faglige arbejde har bragt mig i kontakt og godt samarbejde med Hedeselskabets afdelinger og med mange af dets medarbejdere.

En af dem er direktør Heick, som jeg på selskabets vegne beder modtage og viderebringe Højskolens tak for de 100 år og ønske om fortsat godt samarbejde.

Medarbejdernes hilsen til selskabet

Nu var det formanden for Hedeselskabets funktionærforening, konsulent *Th. Th. Hove*, der gik på talerstolen og bragte denne hilsen:

Det er mig en glæde her ved Hedeselskabets 100-års fest at få lejlighed til at overbringe en hilsen fra funktionærerne.

Resultatet af de arbejder, selskabet igennem årene har udført udover det ganske land, kan vurderes ved selvsyn.

Refereret af historikere og besunget af digtere ligger selskabets saga åben for enhver, der interesserer sig for hedesagen og de grundforbedringsarbejder, der fulgte i dens spor.

For at nå frem til de opnåede resultater har det imidlertid været nødvendigt, at der eksisterede et godt arbejdsklima mellem ledelsen og medarbejderne, og hertil vil jeg gerne knytte nogle ganske få bemærkninger.

Det var kun yderst små pengemidler, Hedeselskabet rådede over i de første år, og som følge heraf var det også meget små lønninger, man kunne byde funktionærerne.

Alligevel voldte det ikke vanskelighed at finde egnede medarbejdere. Der var nok, der ville være med i en sådan løftende, national opgave, som selskabet satte i gang.

Den personlighed og begejstring, der udstrålede fra Dalgas, smittede af på personalet, således at også den enkelte følte, at han var

EDUR PUMPER

også som DYBVANDSPUMPER
med høj virkningsgrad.

Tilbud på komplette vandings-
anlæg gives uden forbindende.

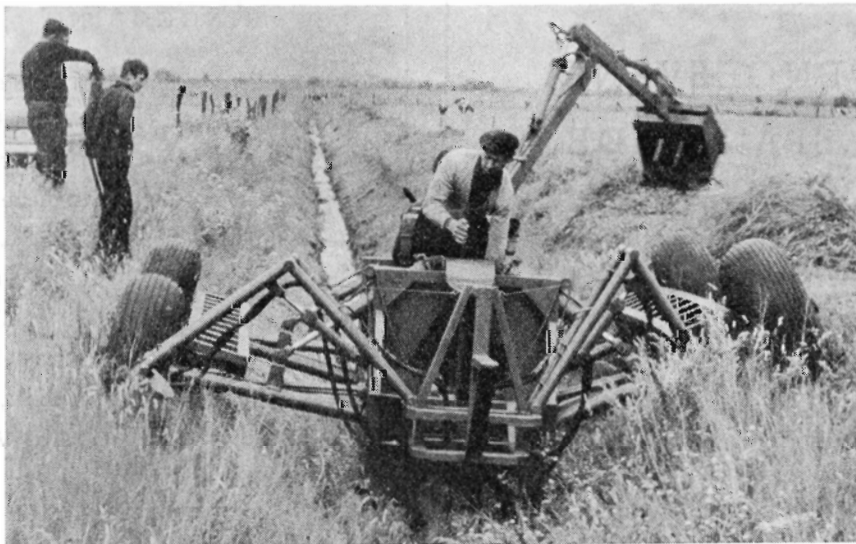
SPREDEJRE og LETVÆGTS HURTIGKOBLINGSRØR
af stål eller aluminium

BRØDRENE A. & O. JOHANSEN A/S

Larsbjørnsstræde 3 . Central 82 96 . København K

Grøfterensemaskinen BERKENHEGER

Ny universal selvkørende maskine, begge skrænter slås og bunden oprenses i een arbejdsgang. — Rækkevidde fra 2,5 til 6 m. — Saavel skovl som knive, hydraulisk indstillelige. — Maskinen flyttes let som enakslet anhænger. — 4 af hinanden uafhængige hjul overvinder selv hindringer, som vejoverførsler, rørledninger m. m. Skriv efter brochure.

A/S MUTATOR - Vandkunsten 4 - København K - Tlf. Palæ 34 54

LANDCREDITKASSEN

Laan i landbrug, skov- og havebrug samt grundforbedringslaan

CREDITKASSEN FOR LANDEJENDOMME I ØSTIFTERNE

Anker Heegaardsgade 4, København V.

Telf. (01) 15 96 35

ENGESVANG

SPÅNPLADE

FABRIK ^{A/S}

SILKEBORG

DEN VEST- OG SØNDERJYDSKE KREDITFORENING

RINGKØBING

Foreningen yder lån — derunder grundforbedringslån — i land- og skovbrugsjendomme i Ribe og Ringkøbing amter samt i Tønder amt og sognene Fohl, Øster Linnet, Skodborg, Skrave, Rødding, Lintrup, Hjerting og Hygum af Haderslev amt — endvidere i tidligere i foreningen belånte ejendomme i sognene Sønder Bjært, Dalby, Hejls, Stenderup, Taps, Vejstrup, Ødis og Vonsild af Vejle amt.

*Konsulent Th. Th. Hove.
Formand for
Hedeselskabets Funktionærforening.*

med til at løse opgaver, der var til gavn for landet. Dette gjaldt alle uden undtagelse fra skovarbejderen til øverste tekniker.

Til at bøde på den lille løn udfoldede Dalgas store bestræbelser for at hjælpe disse første funktionærer til en biindtægt, hvad enten det nu gik ud på at skaffe dem fribolig eller embedsjord eller andet arbejde, der kunne afkaste en ekstraskilling til hjælp for det sparsomme budget.

Men der blev også stillet store krav til personalet.

For en mand, hvis motto var: »Arbejd skrap, lev knap«, var det naturligt at kræve af andre, hvad han bød sig selv.

Gensidig tillid og fortrolighed skulle være fremherskende mellem ledelse og funktionærer.

Et brev til en funktionær slutter Dalgas således: »Hav tillid til, at Selskabet vil støtte de Funktionærer, som er dygtige og nøjeregående, brave og retsindige, saa vil denne Tillid ogsaa nok bære Frugter.«

Det er klart, at sådanne patriarkalske forhold ikke kunne vare ved.

Med de nye tider voksede slægtled frem, der trådte fastere og med større selvbevidsthed i jorden, men for de, der virkelig kom til at holde af deres arbejde ved selskabet, lever endnu noget af det, vi kalder Dalgas' ånd.

Hertil regner vi egenskaber som faglig dygtighed, flid og en fremtræden, der ikke gør forskel på høj eller lav. Ovenover det hele skal så hvile som noget fundamentalt og livgivende: Glæden ved arbejdet.

Det er svært at leve op til sådanne idealer, men det lønner sig.

Skal jeg nu ønske noget for selskabet og dets personale, kan jeg ikke finde bedre tanker end de, Dalgas giver udtryk for i følgende linjer.

Han siger: »Saalænge denne fredelige, velvillige, patriotiske Aand gjennemsyrer Selskabet, saalænge Personalet er grebet af Begejstring for sit store og smukke Kald, og saalænge Egoismen holdes fjærnt fra Selskabet som en væmmelig Pestbyld, vil Selskabet blive ved at voxe og virke til Gavn for vort Land.«

Måtte disse ord stadig være gældende ved Det danske Hedeselskab.

En kongelig sangerinde

De forskellige talere blev hilst med bifald, men det var ikke bemærkelsesværdigt mod det bifald, der slog sammen om kgl. operasangerinde *Ellen Winther*, da hun derpå underholdt forsamlingen med en række sange, afstemt efter lejligheden og afsluttende med Kaj Munks »Den blå Anemone«.

Formandens slutningsord

Lidt over kl. 16 gik repræsentantskabets formand for sidste gang på talerstolen og bragte med følgende ord en tak til de medvirkende:

Tilhørerne har allerede ved deres bifald givet tilslutning til, hvad der er sagt her i dag.

Jeg vil gerne takke *landbrugsministeren* for de anerkendende ord og for den hyldest til hedeopdyrkeren, der blev givet udtryk for.

Det giver mig anledning til at bede ministeren huske, at skal Hedeselskabets arbejde fortsat lykkes, må vi stadig være sikre på en tilsvarende fortsat god forståelse, når Hedeselskabet kommer som ansøger.

Til professor *Aslyng* vil jeg gerne rette en tak for de kloge og gode ord. Videnskab og udvikling har altid været knyttet nøje sammen.

I min tak hylder jeg alt det, som hedeopdyrkeren, skovbrugeren og landbrugeren på så mange felter inden for videnskaben har hentet hjælp hos.

Jeg vil gerne bringe *Hagen Hasselbalch* en varm tak for den smukke og meget interessante film, vi har set her i eftermiddag. Filmen viser på en meget instruktiv måde den vældige udvikling, der er sket i Jylland. Man får et levende indtryk af, at det var de store hede-flader med frit udsyn hele horisonten rundt, der har præget Vestjylland. De primitive opdyrkningsmetoder er vist, idet man ser det langsomme studeforspand for den simple plov, der kun med besvær for-

Ved hovedbordet havde direktør Fr. Heick på den ene side fru Olufsen, Quistrup.

mår at vende en fure. Ved utrolig flid og energi lykkedes det år for år at fravryste heden et større eller mindre stykke jord. Vi har set, hvorledes man i nutiden med traktorer og store plove på ganske kort tid kan kultivere hedearealer. Denne film er et vidnesbyrd om, hvorledes forfædrene gennem hårdt slid har gjort Danmark større, og den vil i fremtiden stå som en hyldest til de mennesker, der udførte det hårde arbejde.

Det arbejde, der her er gjort, er så instruktivt, at det ikke kunne gøres bedre.

Efterhånden vil der ikke være mange tilbage, der kender baggrunden for den tilværelse, der engang levedes på den jyske hede. Jeg vil også gerne rette en tak til redaktør *Skodshøj*, der har lagt stemme til, og som har deltaget meget aktivt i filmens tilblivelse, hvor han har støttet arbejdet med sin store viden om de forhold, filmen behandler.

Også en tak til kgl. operasangerinde *Ellen Winther* for hendes smukke underholdning. De sange, fruhen har sunget, er netop sådanne, der har nær tilknytning til Hedeselskabets virke.

Det glædede mig meget at høre herr *Hoves* tale til Hedeselska-

bet på medarbejdernes vegne. Der er i talen en lykkelig forbindelse bagud. Herr Hove har i sin smukke tale givet et stærkt udtryk for personalets samhörighed med selskabet.

Jeg er ked af, og jeg ved, at Hedeselskabets bestyrelse med mig beklager, at vi ikke i dag har kunnet se alle medarbejderne være med. De, der er her, er udpeget af foreningens bestyrelse som et tværsnit af alle lønklasser. Jeg beder her Hove modtage Hedeselskabets tak for medarbejdernes trofaste og gode arbejde ud over landet og bringe denne tak videre til dem alle.

Herr Hove fortjener en personlig og en varm tak for de smukke strofer, der lød til os i prologen.

Denne dag har Hedeselskabets ledelse set hen til gennem mange år, og det har været ledelsen magtpåliggende at festligholde dagen på en smuk og værdig måde i ærbødig erindring om alle de, der i Hedeselskabets 100-årige historie hver på sin måde har gjort en indsats. Opgaverne har været mangfoldige gennem årene, og de har stadig skiftet i takt med tidens krav.

Dalgas' oprindelige tanke var at frugtbargøre de store flader. Gennem skovrejsning så Dalgas et middel til forbedring af klimaet i Vestjylland, der lå helt åbent for den stride vestenvind og den ødelæggende havgus. Og det har jo vist sig, at denne bedømmelse af plantagernes værdi har været helt rigtig, idet skovene sammen med de senere tilkommende læhegn har skabt det karakteristiske Jylland, som vi kender i dag.

Det danske Hedeselskab fejrer 100 års fødselsdagen som et særdeles livskraftigt selskab, der føler, at det er i stand til at tage fat på de mange opgaver, der må byde sig i årene fremover.

Hedeselskabet har været med til at skabe betydelige og varige værdier for samfundet, og der vil stadig være god brug for den stab af dygtige teknikere, som selskabet råder over, og som står parat til at tage fat på opgaverne, efterhånden som de viser sig.

Når man fejrer en fødselsdag, skal man ikke hefte sig alene ved det forgangne, men også se fremad på de opgaver, der venter. Et eksempel på Hedeselskabets evne til hurtig omstilling ser man bl. a., når det nu efter opfordring er begyndt at planlægge rensningsanlæg for mindre bysamfund, en opgave, der trænger sig mere og mere på, efterhånden som vore vandløb forurenes.

Også maskinel dræning er blandt de nye opgaver, som Hedeselskabet hurtigt tog op. Der anskaffedes to maskiner af forskellig konstruktion, dels for at prøve deres arbejdsevne og holdbarhed og dels for at finde den rigtige pris for det arbejde, de udfører.

Kongen underholder sig med Jens Sønderup.

Hedeselskabets maskinstation har en moderne maskinpark, der står til rådighed, når og hvor der er anvendelse for den, enten i skov eller på landbrugsarealer.

Også på læplantningens område er der nyt i vente, idet denne vigtige sag er gået tilbage. Her venter man snart at kunne tage flere og flere maskiner i anvendelse og få sat fart i dette arbejde igen.

Industrien anvender et stadigt større kvantum træ, og det er så heldigt, at det navnlig er de ringere sorteringer af træ, man bruger f. eks. til spånpladefremstilling.

Nu er der brug for alt det nåletræ, der kan skaffes fra plantagerne, selv i de helt små størrelser, og der er grund til at antage, at plantagerne vil kunne afsætte alt det træ, der kan fremskaffes.

Således har det gennem Hedeselskabets historie vist sig, at er den ene opgave løst, er der straks en anden, der trænger sig på. I det samfund, hvori vi lever, og som udvikler sig på en så voldsom måde, skal der nok fortsat være brug for et selskab, der spænder over så stort et arbejdsområde.

Der er derfor i dag, hvor vi fejrer 100 års fødselsdagen, grund til at glæde sig over, at denne dag passerer med et sundt og livskraftigt Hedeselskab, der er klar til at tage fat på de næste 100 år til gavn for

Danmark og hele det danske samfund. Baggrunden for det, der er nået til i dag, er hedeopdyrkerens og skovplanterens indsats.

Det er også landbrugets vækst og udvikling, dets dygtiggørelse på så mange områder.

Der tales om strukturændring og industrialisering, men fælles er — for alle befolkningslag — ønsket om at gøre vort daglige liv i Danmark bedre for alle lag, skabe et rigere Danmark.

Skal vi samles i et fælles: Danmark leve!

Så gik det store fortæppe igen fra, og med fuld orkesterledsagelse, myndigt ledet af Jens Brøndum, sluttede begivenhederne i teatret med afsyngelsen af »Der er et yndigt land.«

Såvel prologen som filmen blev gentaget ved 5 følgende forestillinger samme dag. Til de 3 var *byens skoler* inviteret, og til de 2 forestillinger *byens borgere*.

Der var fuldt hus til alle forestillingerne, og bifaldet var meget hjerteligt.

Den 14., den 18. og den 19. april samledes Hedeselskabets personale til sammenkomster for at fejre jubilæet henholdsvis i Ringsted, Kolding og Viborg. Med damer blev det til godt 800 personer. Hovedpunktet ved disse sammenkomster, hvori Hedeselskabets øverste ledere deltog, blev, som naturligt var, gentagelsen af den indledende prolog og filmen.

Aftenfesten i Viborg Borger- og Haandværkerforening

fik et usædvanligt farverigt og festligt forløb, idet det i en provinsby i dag er ret usædvanligt at se samlet et så stort festklædt selskab. Mere end 400 herrer og damer stilede ved 19-tiden mod de blomstersmykkede lokaler. Ved indgangen tog repræsentantskabets formand, hofjærgermester *Chr. Mourier-Petersen*, bestyrelsens formand, hofjærgermester *A. Olufsen* og direktør *Fr. Heick* imod, og kun få minutter over det fastsatte tidspunkt var alle til bords. Højt dekorerede herrer, damer i stort toilette, hedeboønder og andre jævne mennesker blandedes på en måde, som vel sjældent er set før. Måske det var derfor, at stemningen kunne holde sig den lange middag igennem og helt hen på de små timer.

Med fast og sikker hånd tumlede formanden, hofjærgermester *Chr. Mourier-Petersen* det vældige arrangement. De 20 talere, der på forhånd var indtegnet, fik ordet på rette tid og sted, de forskellige — obligate — sange fra »den lille grønne« føjedes ind som de skulle, og det hele klappede, så det endda lykkedes at lade den fornemme

og velsmagende mad vederfares al mulig retfærdighed, d. v. s. den blev spist, medens den var varm og i topklasse.

Indledende taler var bestyrelsens formand, hofjægermester *A. Olufsen*, der takkede for dagen og dens mange begivenheder med en særlig tak til Carlsbergfondet og til dr. phil. *F. Skrubbeltrang* for jubelæumsbogen, til Dalgas-familien for medaljesamlingen, til landbrugets og skovbrugets organisationer samt staten ved landbrugsminister *Chr. Thomsen* for godt samarbejde og til alle, som havde givet selskabet gaver til jubilæet.

Kun en mindre repræsentation for de mange medarbejdere ud over landet kunne være med ved denne lejlighed, men måske netop derfor gik tankerne med en stærk tak til dem. Senere ville der blive sammenkomster med dem på tre steder i landet og ledelsen glædede sig til her at få mulighed for at udtrykke selskabets tak.

Formanden mindedes de tre stiftere af selskabet og det fortrolige forhold til hedebonden, ikke mindst Dalgas havde formået at skabe. Det blev grundlaget for arbejdet sammen med hedebondens nøjsomhed og gudsfrygt.

Han bød de udenlandske gæster velkommen og sluttede med at hylde direktør *Niels Basse* som formand for Kongenshus Mindepark, idet han gav tilsagn om, at Hedeselskabet vil afholde omkostningerne ved rejsningen af fem nye sten derude, nemlig for dr. med. *K. A. Hasselbalch*, direktør *C. E. Flensborg*, kammerherre *Chr. D. Lüttichau*, fhv. folketingsmand *Laust Nørskov* og direktør *Niels Basse*.

Det vil være umuligt at referere de forskellige taler, der derefter fulgte, indledt af Viborg bys borgmester *Ringgaard-Christensen* efterfulgt af De samvirkende danske Landboforeningers formand, forpagter *Pilegaard Larsen*, Dansk Skovforenings formand, hofjægermester *Sehestedt Iuul* og De samvirkende danske Husmandsforeningers landsformand *Peter Jørgensen*.

Derefter talte følgende: Professor dr. jur. *Stig Iuul*, Carlsbergfonden, professor, dr. *Penti Kaitera*, Finland, Det kgl. hollandske Hedeselskabs præsident *I. B. G. M. Ridder de van der Schueren*, Holland, skovdirektør *Hakon Bjarnason*, Island, direktør dr. agro. *Aasulv Lødesøl*, Oslo, generaldirektør for Kungl. Domänstyrelsen, *Per Sköld*, Stockholm, professor, dr. *Werner Baden*, Bremen, stiftamtmand *Egede Larsen*, Viborg, skovdirektør *H. Frølund*, København, klitdirektør *P. Thaarup*, Vejers, konsulent, folketingsmand *J. Foged*, formand for Hedebruget, direktør *Niels Basse* som formand for Kongenshus Mindepark og endelig direktør *Fr. Heick*.

Så sluttede middagens dirigent, hr. *Mourier-Petersen* af og sagde følgende, idet han takkede til alle sider:

De mange hjertelige ord, de smukke hilsener fra vore nabolande

— det er altsammen noget, vi vil huske. Det vil være noget, der også vil tjene til at stimulere Hedeselskabets ønske om fortsat at tjene samfundet så godt, det vil være muligt. Det må være målet for fremtiden at svare til den fortid og nutid, der så stærkt er talt om.

Der er i aften repræsentanter til stede for en vigtig faktor i vort daglige liv, som jeg gerne vil rette en oprigtig og særlig tak til. Det er den danske presse, både den gamle presse og den, der har taget form i TV og Radio.

Når »gamle« Dalgas skulle have sine meninger frem, benyttede han direkte Berlingske Tidende og de 4 »Stiftstidender«, som det hed. Senere kom der jo mange andre blade til, og tiderne skiftede. Men fælles op igennem de 100 år har det været, at pressen over hele landet har været en uvurderlig støtte for hedesagens løsning og for fremme af de gode mål, Hedeselskabet har søgt fremmet. Pressen har også været kritikeren og derigennem også selv øvet en indsats.

De sidste dages væld af artikler i de danske blade kan få os til at mindes Dalgas ord fra 25 års festerne i 1891: »Det må tages som udtryk for, at det ventes, at vi fortsætter arbejdet med friske kræfter.« Jeg siger tak til pressen.

De, der husker tilbage igennem årene, har fortalt mig om, hvorledes det altid har været skik at synge ved Hedeselskabets sammenkomster. Moderne mennesker er tilbøjelige til at smile let overbærende, men når vore store mænd gennem tiderne har hentet styrke i sangen — sidst under besættelsen — så kan vi være bekendt at fortsætte traditionen. Vi har sunget efter den »lille grønne« i aften. Jeg vil foreslå, at vi slutter af med den sang, som »vor store, gamle mand« fra 20-erne, I. C. Christensen, altid ønskede sunget, inden vi skiltes. Det var »Altid frejdig« — så tog han og socialdemokraten Kammersgaard — begge fhv. lærere — tonen fra hinanden og sang for.

Sangen blev sunget stående og blev tegnet til, at den 4 timer lange middag var slut.

Men klokken blev henimod 3 inden de sidste forlod festen.

H. S.

Drænrør

efter Dansk Standard

1/5 FREDERIKSHOLMS TEGL- & KALKVÆRKER

Vejlesøvej 36 - Holte - Tlf. (01) 42 25 11

Varde Bank

Eshjerg afdeling

Kongensgade 62 og
Fiskerihavnen

MEJERIERNES OG LANDBRUGETS ULYKKESFORSIKRING

Gensidigt selskab • Oprettet 1898

Henvendelse til kredsens tillidsmand eller til hovedkontoret:
Vester Farimagsgade 19, København V - Telf. (01) 15 03 50

J. C. Halvorsen & Sønner

Kroghsgades Cementstøberi
Kontor: Augustenborggade 11
Aarhus C. Telefon 4 59 99

100 % SIKRET
MOD
ØKONOMISK
TAB VED

HAGL

Tal med nærmeste
distriktsforstander
eller hovedkontoret

Haglskadeforsikring er en billig betryggelse - og bør tegnes i de jydskes landmænds eget selskab, hvor medlemmerne gennem re-assurance er sikret mod større forhøjelser af årsbidraget, selv når katastrofalt store tab indtræffer.

Haglskadeforsikringsforeningen for Jylland G/S
Sct. Clemens Torv 9 - AARHUS - Telefon 2 12 84

1/5 **FROCONTORET**
KOLDING

Telf. 4344

**FROAVL
FROHANDEL**

Røde drænrør

fra 2"-12" haves altid på lager
Forlang tilbud

„SOFIENLUND”
TEGLVÆRK

Telefon Ulstrup (0621) 10

Elementbroer - Jernbetonspunplanker

Specielle emner efter opgave

Alt i betonvarer efter D. S. 400

Ringkøbing Cementvarefabrik - Tlf. 601 - 602

N. Skytte

Videbæk Cementvarefabrik - Tlf. 214

Rødkjærbro Cementvarefabrik v.J. T. Birk

Telefon Rødkjærbro 14

FORLANG TILBUD

Fører kun Δ mærkede varer

Alle arter betonvarer til afvanding og hloak føres på lager.

AALBORG

AKVAVIT

A/s De forenede Teglværker

EGERNSUND - TELF. GRAASTEN 51713 OG 51714
LEVERER TEGLVARER OVER HELE LANDET

Ukrudtsbekæmpelse
i forstplanteskoler
med

GEIGY

ukrudtsmiddel

Priklebede med rodfæstede planter af rødgran, hvidgran, nordmannsgran, sitkagran, nobilis, douglasgran, østrigsk fyr, skovfyr, murrayanafyr, eg og bøg samt frøbede med eg og bøg kan behandles med GEIGY UKRUDTSMIDDEL.

Der anvendes 2 kg pr. ha på svær jord og 1 kg pr. ha på let jord, og behandlingen foretages bedst før ukrudtets fremkomst eller på nøgen, helst fugtig jord.

Virkningen mod ukrudtet holder sig i flere måneder. Stoffet ophobes ikke i jorden, men nedbrydes indenfor samme sæson ved tidlig tilførsel.

GEIGY
ukrudtsmiddel
er ikke brandfarligt,
og det angriber
ikke metaller.

KEMISK VÆRK KØGE A/S
Overgaden neden vandet 39, København K
Konsulentvejledning AS 4300

Omhyggeligt behandlede **skovplanter**

Danplanex
Planteskoler A/S · Rødekro · Tlf. (046) 62933*

i værdifulde provenienser

Den Sjællandske Bondestands Sparekasse

PETERSEN & PEDERSEN

VIBORG

Telefon 195 og 325

Alt i elektricitet

Aktieselskabet
L. HAMMERICH & CO.
Specialforretning i bygningsartikler
Grundlagt 1854 · Tlf. 2 71 55 (3 lin.)
Aarhus

Stort, farveillustreret
katalog
sendes gratis
på forlangende

HUSK

at melde flytning
til postvæsenet

ALT I CEMENT

VARER

Vi kan levere rør i alle
gængse størrelser efter
ingeniørn. normer.
Hurtig levering — reel
betjening.

**TJÆREBORG
CEMENTSTØBERI**

• Telefon 21 •

AEROLIT

DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

JORDBRUGSKALK

fra vore værker i

Faxe - Holtug - Hadsund - Svendstrup J.

Aktieselskabet

FAXE KALKBRUD

Jordbrugskalkafdelingen

Frederiksholms Kanal 16 København K Telefon Minerva 7500

AARHUUS PRIVATBANK *Stiftet 1871* ÅRHUS KØBENHAVN

Hulkjærhus Planteskole

Rødkjærbro

Telefon Ans (068 1) 25

*Planter til
skov, læhegn og have*

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse

Telf. Herning (071 1) 37 33 (fl. lin.)

Kontortid:

Mandag-Fredag 10-16

Fredag tillige 18-19,30

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telefon (076 1) 1400 (4 lin.)

Set. Mathiasgade 68

Kontortid: Kl. 9—15

Lørdag: Kl. 9—12

Aftenekspedition:

Fredag Kl. 18,30—20

Fillialer:

Karup

Flyvestationen Karup

Mammen

Løgstrup

Betonvarer og Iso-dæk
Lecablokke og -mursten
Mørtel, sten og grus

A/S MARIUS ØDUM

Randers, telefon (064) 2 04 00

Betonvarer

efter Ingeniørforeningens normer

BETONKLINKER
til
HULMURS- OG
STALDISOLERING

A/S FISKBÆK
BETONKLINKERFABRIK
TELEFON HERBORG 12

Sydvestjydske Teglværkers Salgskontor Ølgod . Telf. 58 og 458

Trifolium Frø

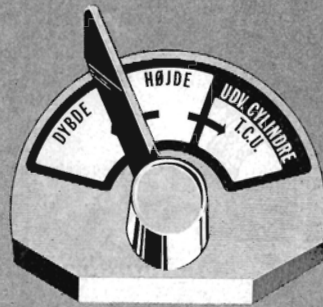

KØBENHAVN

RANDERS

Skift hydraulik med et klik..!

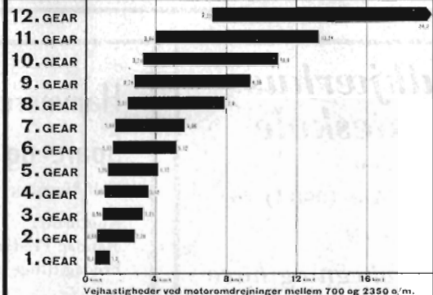
-Selectamatic- er betegnelsen for det mest effektive, enkle og hurtige hydrauliksystem. De nogensinde har set! Det er simpelt-hen enestående! De kan vælge mellem de fire arbejdsområder: T.C.U. vægtoverføring, automatisk dybdekontrol, højdekontrol og udvendige cylindre - blot ved en drejning af en vælgerarm!

SELECTAMATIC

12 Fremgear + 4 bakgear..!

DAVID BROWN SELECTAMATIC er enestående i styrke og alsidighed! De 12 fremgear, hvoraf 7 dækker mejetærskerområdet, og de 4 bakgear klarer enhver situation og passer til alle årsarbejder - og foregår samtidig tempoet! Den endnu større motor-ydelse og det nye, kraftigere redskabsophæng nævnes for fuld-stændighedens skyld!

DAVID BROWN

990 880 770
 56 DIN-HK 47 DIN-HK 37 DIN-HK
 Kr. 20,950.- Kr. 18,500.- Kr. 16,800.-

DAVID BROWN SELECTAMATIC er ny fra front til trækombi - den er forud for sin tid! Ny strømlinet form med indbyggede lygter - ny moderne farvekombination - ny og enestående kørselskomfort, bl. a. med torsionsaffjedret luksussæde... Dette og meget mere gør DAVID BROWN SELECTAMATIC til den mest komplette traktor, hvor den nyeste teknik er anvendt, hvor »ekstra-udstyr« er standardudstyr - og hvor endvidere anskaffelsespris såvel som driftsomkostninger er enestående lave!

DAVID BROWN SELECTAMATIC - traktoren af imorgen kan blive Deres i dag!

Forlang demonstration allerede i dag hos den lokale DB-forhandler eller en af vores salgspunkter: Sv. Christoffersen, Ålborg, tlf. (08) 13 51 23 - Jørn Olsen, Silkeborg, tlf. (068-1) 2632 - W. Grønegaard Hansen, Hillerød, tlf. (03) 26 32 44 - Erik Frederiksen, Glostrup, tlf. (01) 36 24 08.

A/S LANTRACO - Datterselskab af David Brown Tractors Ltd.
 ROSKILDE - TLF. (03) 35 54 50

